

KÄSKKIRI

12.05.2020 nr 95

Toetuse andmise tingimused maapõueuringute valdkonna teadus- ja arendustöö tugitegevuste läbiviimiseks

Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 16 lõigete 1 ja 4 alusel:

1) kehtestan toetuse andmise tingimused „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ prioriteetse suuna nr 4 „Kasvuvõimeline ettevõtlus ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline teadus- ja arendustegevus“ tegevuse „Maapõueuringute valdkonna teadus- ja arendustöö tugitegevuste läbiviimine“ elluviimiseks (lisatud);

2) volitan punktis 1 nimetatud tegevuste elluviijaks Eesti Geoloogiateenistuse.

Käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Taavi Aas

majandus- ja taristuminister

TOETUSE ANDMISE TINGIMUSED MAAPÕUEUURINGUTE VALDKONNA TEADUS- JA ARENDUSTÖÖ TUGITEGEVUSTE LÄBIVIIMISEKS

1. ÜLDSÄTTED

1.1. Seos „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavaga 2014-2020“

1.1.1. Prioriteetne suund

Kasvuvõimeline ettevõtlus ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline teadus- ja arendustegevus.

1.1.2. Prioriteetse suuna eesmärk

Teadus-, arendus- ja innovatsiooni (*edaspidi TAI*) süsteem toetab majandusstruktuuri muutumist teadmistemahukamaks ja sotsiaalsete väljakutsete lahendamist.

1.1.3. Meetme nimetus

Meede 2014–2020 4.2. TAI süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade (IKT + tervis + ressursid) arendamiseks.

1.1.4. Meetme eesmärk

Oodatavaks tulemuseks on teadus- ja arendustegevuse (*edaspidi TA*) suunatus Eesti riigi, ühiskonna ja majanduse vajadustele nii teadustegevuses kui ka selle tulemuste rakendamisel, mis omakorda panustab tootlikkuse ja konkurentsivõime tõusu.

1.1.5. Meetme tegevus

Maavarade uurimiseks ja kasutamiseks vajaliku teadus- ja arendustöö tugitegevuste läbiviimine.

1.1.6. Meetme tegevuse tulemus

Meetme tegevuse tulemusena kindlustatakse teadlastele ning kraadiõppuritele geoloogilistes lasundites uurimismaterjali olemasolu ning luuakse tingimused maapõueressursside uurimiseks ja puursüdami ke provimiseks.

1.2. Toetuse andmise eesmärk

Prioriteetse suuna eesmärk on, et TAI süsteem toetab majandusstruktuuri muutumist teadmiste mahukamaks ja sotsiaalsete väljakutsete lahendamist. Toetuse andmise laiem eesmärk on suurendada teadus- ja arendussüsteemi võimekuse kasvu ning eelisarendada ettevõtluse vajadusest lähtuvat maapõueressursside väärimise valdkonda. Ühtlasi suurendatakse sidusust teadus- ja arendustegevuse ning Eesti ja Euroopa majanduskasvu vahel.

Toetus on tihedalt seotud meetme üldiste eesmärkidega, kus oodatavaks tulemuseks on TA suunatus Eesti riigi, ühiskonna ja majanduse vajadustele nii teadustegevuses kui ka selle tulemuste rakendamisel, mis omakorda panustab tootlikkuse ja konkurentsivõime tõusu. Maavarade valdkonnas on riik rakenduslike uuringute ja ettevõtete arendustööde tark eestvedaja ja teadusasutused teevad tihedat koostööd valitsusasutuste ja ettevõtetega. TA muudab majandusstruktuuri teadmistemahukamaks ning paraneb maapõueressursside väärimise valdkonna ettevõtluse hõive ja lisandväärtuse osakaal majanduses ja ekspordis. Kompleksselt koordineeritud TA maapõueressursside valdkonnas võimaldab luua olemasolevatele ressurssidele sellise lisaväärtuse, mis soodustab hüppeliselt ettevõtluse arengut nende väärimise alal ja tõstab ettevõtete või avaliku sektori asutuste ja TA asutuste koostöölepingute arvu ressursside väärimise valdkondades.

Toetuse andmise otsene eesmärk on luua maapõueteadlastele teadus- ja arendustöökõs vajalikud tingimused Arbaveres asuvas Eesti keskses puursüdämike hoidlas ning saada uut uurimismaterjali puursüdämike ja proovide näol.

1.3. Toetusskeemi elluviimise tulemus

Toetavate tegevuste elluviimise tulemusena on:

1.3.1. rajatud Arbavere uurimiskeskuse teadusmaja;

1.3.2. läbi viidud maapõueressursside TA uurimiseks ja proovimiseks vajalikud puurimistööd.

1.4. Toetusskeemi seos arengukavadega

Toetusskeem on kooskõlas nutika spetsialiseerumise strateegilise raamistiku põhimõtetega ja tihedalt seotud valdkonna põhilise strateegiaga „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

Tegevused toetavad TAI strateegia ja konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ eesmärkide täitmist. Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni programmi 2018-2021 (edaspidi *TAI strateegia*) eesmärkide täitmiseks, aga laiemalt Eesti teaduse, majanduse ning kogu ühiskonna jätkusuutliku arengu huvides. Eesti majandusareng vajab uusi kasvuallikaid, mida võimaldab ennekõike ressursside efektiivsem kasutamine ja uued lahendused erinevates sektorites (sh maavarad/mäetööstus). Maapõueressursside väärimdamine on valdkond, kus teaduse ja riigi/ettevõtluse valdkondade ühisosa suurendamine võib anda suurt majanduslikku mõju. Toetusskeem on seotud konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ eesmärkidega tõsta tootlikkust ja suurendada Eesti ekspordi osatähtsust maailma kaubanduses.

Tegevused on tihedalt seotud „Eesti ettevõtluse kasvustrateegiaga 2020“, milles on ressursside efektiivsem kasutamine üheks olulisemaks kasvuvõldkonnaks.

Tegevus on seotud „Eesti regionaalarengu strateegias 2014–2020“ toodud põhimõttega siduda nutikas spetsialiseerumine piirkondliku arengu ja omanäolisuse säilimisega.

1.5. Tegevuste elluviija, rakendusüksus, rakendusasutus ja ekspertkomisjon

1.5.1. Tegevuste elluviija (edaspidi *elluviija*) on Eesti Geoloogiateenistus (edaspidi *EGT*).

1.5.2. Tegevuste rakendusüksus (edaspidi *RÜ*) on Riigi Tugiteenuste Keskus.

1.5.3. Toetatavate tegevuste rakendusasutus (edaspidi *RA*) on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

1.5.4. Tegevuste ekspertkomisjon on elluviija loodav juhtorgan, mille koosseisu kuuluvad rakendusasutuse, ettevõtjate, ettevõtjate esindusorganisatsioonide, elluviija ja ülikoolide esindajad ning mille ülesandeks on elluviijat nõustada. Ekspertkomisjon vaatab läbi tegevuse aruanded ning teeb ettepanekud tegevuste läbiviimiseks.

1.6 Tegevuste abikõlblikkuse periood

Tegevuste abikõlblikkuse periood on 10.05.2020–31.08.2023.

1.7. Tegevuste eelarve

Tegevuste kogumaksumus on 1 178 190 EURi, mida rahastatakse järgnevalt: Euroopa Regionaalarengu Fond 1 001 461,50 EURi (kuni 85% kogumaksumusest) ja riiklik kaasfinantseering 176 728,50 EURi (vähemalt 15% kogumaksumusest). Toetuse määr on 100 %.

Tabel 1. Tegevuste abikõlblike kulude eelarve finantsallikate lõikes

Nr	Toetatavad tegevused	EL toetus	Riiklik kaasfinantseering	Abikõlblikud kulud kokku
1.	Arbavere uurimiskeskuse teadusmaja rajamine	824 500,00	145 500,00	970 000,00
2.	Maapõueressursside teadus- ja arendustegevuseks vajalike puurimistöõde läbiviimine (teenuste ja materjali sisseostmine)	159 961,50	28 228,50	188 190,00
3.	Teavitus- ja juhtimistegevused	17 000,00	3 000,00	20 000,00
	KOKKU	1 001 461,50	176 728,50	1 178 190,00

1.8 Riigiabi

Käskkirja alusel antud toetus ei ole riigiabi Euroopa Komisjoni teatise „Teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi raamistik“ (2014/C 198/01) kohaselt.

2. TEGEVUSTE KIRJELDUS, TULEMUSED JA AJAKAVA

2.1. Tegevus 1 - Arbavere uurimiskeskuse teadusmaja rajamine

Tegevuse raames arendatakse geoloogilise uurimismaterjali (puursüdamike) hoiustamise, esmase analüüsi ning proovimise taristut ja rajatakse teadusmaja EGT Arbavere maapõue uurimiskeskuse (edaspidi *uurimiskeskus*) puursüdamikuhoidla kompleksis.

Olemasoleva amortiseerunud olmehoone asemele rajatakse aastaks 2023 uurimiskeskuse teadusmaja geoloogiliste katsete läbiviimiseks.

2.1.1. Oodatavad tulemused:

1. Arbaveres on valminud uurimiskeskuse teadusmaja;
2. uurimiskeskuse juures on võimalik teostada kohapeal hoiustatava materjali ja uute puuritud puuraukude puursüdamike teadusuuringuid;
3. ülikoolid saavad korraldada teadlastele ning kraadiõppuritele vajalikke maapõueressursside välikursusi ning seminare Arbavere uurimiskeskuses.

Tegevuse läbiviimise aeg: II kvartal 2020 – IV kvartal 2022.

2.2. Tegevus 2 - Maapõueressursside teadus- ja arendustegevuseks vajalike puurimistöõde läbiviimine

Puurimistöõde läbiviimise põhiline eesmärk on toetada kriitilisi elemente sisaldavate maapõueressursside otsinguid, uuringuid ja kasutuselevõttu toetavaid teadusuuringuid. 2020–2021 aastal teostatakse uusi puurimistöõde maapõueteadlastele materjali saamiseks, mille tulemusena saab nii olemasolevat informatsiooni täiendada ja analüüsida, kui ka uusi tulemusi kriitiliste elementide¹ esinemisest, levikust ja kasutatavusest.

2.2.1. Oodatavad tulemused:

1. uuringute tulemusena tõuseb üldine teadmine Eesti maapõues esinevate kriitiliste

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017DC0490&from=EN>

elementide ressursside levikust, rikastamise võimalustest ja eraldamise kaasaegsetest meetoditest, sealjuures pööratakse tähelepanu maksimaalsele väärimdamisele, et eraldada kõik huvipakkuvad komponendid ning tekitada võimalikult vähe jääke kasutades võimalikult keskkonnasõbralikke meetodeid;

2. puurimiste käigus saadakse uut uurimismaterjali Eesti maapõues leiduvate perspektiivikate maavarade uurimiseks, mis on aluseks rakenduslike läbimurdeliste teadusuuringute teostamisele Eesti ülikoolides.

Tegevuse läbiviimise aeg: II kvartal 2020 – IV kvartal 2021

2.3. Tegevus 3 -Teavitus- ja juhtimistegevused

EGT koordineerib ja administreerib Arbavere teadusmaja rajamist ning puurimistööde läbiviimist. Lisaks korraldab teavitusüritusi ja infopäevi kohalikele elanikele planeeritavate puuraukude asukohapiirkondades. Selle tegevuse alt toimub ka tegevuste ekspertkomisjoni koosolekute administreerimine.

Oodatavad tulemused:

1. puurimistööde teostamiseks vajalikud teavitustegevused on läbi viidud ja kohalik elanikkond informeeritud töödest ja toetab teadusuuringute materjali kogumist;
2. huvigrupid on kaasatud tööde teostamise eesmärkide aruteludel.

Tegevuse läbiviimise aeg: II kvartal 2020 – II kvartal 2023.

3. TULEMUS- JA VÄLJUNDNÄITAJAD

3.1. Toetuskeem panustab järgmisesse meetmete nimekirjas fikseeritud väljundnäitajasse: Ettevõtete või avaliku sektori asutuste ja TA asutuste koostöölepingute arv ressursside väärimdamise valdkondades.

3.2. Meetmete nimekirjas fikseeritud väljundnäitaja taseme saavutamisse panustavad meetme tegevuste spetsiifilised ning üldised väljund- ning tulemusnäitajad on järgmised:

Tabel 2. Tegevuste spetsiifilised väljundnäitajad

Väljundnäitaja	Mõõtühik	Algväärts	Baasaasta	Sihtväärts 2023	Andmeallikas	Aruandluse sagedus
Tegevuse 1 raames teadlastele rajatud tööruumide ruutmeetrite arv	Ruutmeeter	0	2019	400	Elluviija	Kord aastas
Tegevuse 2 raames puurimise meetrite arv	Meeter	0	2019	940	Elluviija	Kord aastas
Tegevuse 3 raames läbi viidud teavitusürituste arv	tk	0	2019	10	Elluviija	Kord aastas
Uurimiskeskuses töötanud teadlaste ja üliõpilaste arv (kumulatiivselt 2023 aastaks)	Inimeste arv aastas	0	2019	150	Elluviija	Kord aastas

Tabel 3. Toetuskeemi tulemusnäitajad

Tulemusnäitaja	Mõõtühik	Algväärtus	Baasaasta	Sihtväärtus	Andmeallikas	Aruandluse sagedus
Ettevõtete või avaliku sektori asutuste ja TA asutuste koostöölepingute arv ressursside väärindamise valdkondades	leping	0	2019	5	elluviija	Kord aastas

4. TOETUSSKEEMI RAKENDAMINE

4.1. Rakendusüksuse õigused ja kohustused

4.1.1. Rakendusüksuse õigused:

4.1.1.1. teeb vajadusel rakendusasutusele ettepaneku algatada toetuskeemi muutmine;

4.1.1.2. teostab muid perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduses (edaspidi *STS*) ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud toiminguid;

4.1.1.3. võib nõuda igal ajal elluvijalt informatsiooni toetuskeemist toetatavate tegevuste elluviimise kohta;

4.1.1.4. annab puuduste avastamisel elluvijale korraldusi avastatud puuduste kõrvaldamiseks.

4.1.2. Rakendusüksus on kohustatud lisaks *STS* § 8 lõikes 2 loetletud ülesannetele:

4.1.2.1. seirama meetme tegevuse rahalisi jääke ja vajadusel esitama rakendusasutusele selle kohta ülevaateid;

4.1.2.2. menetlema toetuse kasutamise aruandlust, sealhulgas läbi vaatama toetuse saaja koostatud projekti aruanded ja lõpparuande, vajadusel täiendama ja kooskõlastama toetuse saajaga ning edastama kinnitatud lõpparuande rakendusasutusele teadmiseks;

4.1.2.3. nõustama toetuse saajat riigihangete läbiviimisel, sealhulgas toetuse saaja soovil eelnevalt kontrollima hankedokumentatsiooni vastavust taotluse rahuldamise otsusele ja riigihangete seadusele ning hinnates hankedokumentide tehnilist kvaliteeti;

4.1.2.4. teavitama rakendusasutust toetuse kasutamise häiretest;

4.1.2.5. teavitama toetuse saajat vastavalt *STS* § 35 lõike 3 kohaselt dokumentide ja tõendite säilitamise tähtaja algusest ja lõpust;

4.1.2.6. teostama kontrolle toetuse saaja juures vastavalt *STS* § 40 lõikele 2 ja §-le 42;

4.1.2.7. säilitama riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmisega seotud andmeid koos teabe ning vajalike lisadokumentidega kümne aasta jooksul alates kuupäevast, mil meetme raames viimane abi anti;

4.1.2.8. täitma muid *STS*is ja selle alusel antud õigusaktides ning käesolevas käskkirjas sätestatud toimingud.

4.2. Elluviija õigused ja kohustused

4.2.1. Elluviija õigused:

- 4.2.1.1. Elluviijal on õigus saada rakendusüksuselt informatsiooni ja nõuandeid, mis on seotud õigusaktides sätestatud nõuete ja elluviija kohustustega.;
- 4.2.1.2. teeb vajadusel rakendusasutusele ettepaneku algatada toetuskeemi muutmine;
- 4.2.1.2. vajadusel kaasab tegevuse elluviimisel eksperte.
- 4.2.2. Lisaks STS §-des 24 ja 26 sätestatule, on elluviijal järgmised kohustused:
- 4.2.2.1. viib toetatavad tegevused ellu vastavalt esitatud detailsele tegevuskavale ja eelarvele ning kasutab toetust sihtotstarbeliselt ja säästlikult;
- 4.2.2.2. vastutab seotud eesmärkide ja väljundnäitajate saavutamise eest ning toetatava tegevuse elluviimiseks iga-aastase tegevuskava vastavuse eest valdkonna arengukava ja struktuurivahendite rakenduskava eesmärkidele;
- 4.2.2.3. koostab eesmärgi arvesse võttes aastate 2020–2023 tegevuskava, mis sisaldab vähemalt detailset ülesannete loetelu, täpset sihtgruppi, tegevuste elluviimise perioodi ning indikatiivset eelarvet iga tegevuse kohta; esitab 2020.a tegevuskava 1 kuu jooksul peale toetuse andmise tingimuste kinnitamist ja järgnevate aastate tegevuskava jooksul aasta 15.jaanuariks;
- 4.2.2.4. koostab vahearuaande iga kalendriaasta kohta ning esitab selle rakendusüksusele kinnitamiseks järgmise aasta 31. jaanuariks. Aruaande esitamise nõuded on toodud käesoleva lisa punktis 4.5;
- 4.2.2.5. koostab lõpparuande ning esitab selle rakendusüksusele kinnitamiseks 45 päeva jooksul pärast toetatavate tegevuste elluviimise lõppemist;
- 4.2.2.6. esitab vahearuaande ja lõpparuande pärast rakendusüksuselt saadud kinnitust 10 tööpäeva jooksul rakendusasutusele;
- 4.2.2.7. esitab rakendusüksusele tähtaegselt maksetaotluste menetlemise ja kontrolli teostamise käigus nõutud informatsiooni;
- 4.2.2.8. toetuse kasutamisel järgib struktuuritoetuse kasutamisel kehtivaid teavitamisnõudeid ning toetuse kasutamisel näitab, et tegemist on Euroopa Liidu Euroopa Regionaalarengu Fondi toetusega, asutades selleks Euroopa Liidu struktuuritoetuse sümboolikat vastavalt Vabariigi Valitsuse 19.09.2014 määrusele nr 146 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse andmisest avalikkuse teavitamise, toetusest rahastatud objektide tähistamise ning Euroopa Liidu osalusele viitamise nõuded ja kord.

4.3. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

- 4.3.1. Abikõlblikeks kuludeks loetakse käesolevas käskkirjas nimetatud tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, mis vastavad Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-s 2 ning käesolevas käskkirjas sätestatud tingimustele.
- 4.3.2. Abikõlblikud on järgmised alapeatükis 2 nimetatud tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, sh:
- 4.3.2.1. ehitus- ja ehituse ettevalmistamise kulud, sh lammutamise, detailplaneeringu koostamise, ehitusuuringute, ehitusprojekti koostamise, tehnovõrkude väljaehitamise ja liitumise, tehnosüsteemide ehitamise, siseruumide viimistluse või siseviimistluse, sisustamise ning hoonega seotud kolimise kulud (tegevus 1);
- 4.3.2.2. aparatuuri, seadmete ja instrumentide, samuti laborite sisseseade ja uuringute (sh väliuuringute) teostamiseks vajalike vahendite ja varustuse ning aparatuuri, seadmete ja sisseseade tööks lahutamatu osana vajaliku tehnika soetamise, täiendamise, paigaldamise, seadistamise kulud

(tegevus 1);

4.3.2.3. puurimistöõde läbiviimiseks vajalikud kulud (tegevus 2);

4.3.2.4. tegevuste eesmärkide täitmiseks vajalikud teenuste kulud, mh tõlketööde, trüki- ja kujundustööde, ürituste korraldamise kulud, näituste korraldamise, teavitamisega seotud jm vajalikud kulud (tegevus 3).

4.3.3 Muud tegevuste elluviimiseks vajalikud abikõlblikud kulud.

4.3.4. Mitteabikõlblikud on kõik ühendmääruse §-s 4 loetletud kulud.

4.4. Toetuse maksmise tingimused ja kord

4.4.1. Toetust makstakse elluvijale vastavalt STS §-dele 28–30 ja ühendmääruse §-dele 11-15.

4.4.2. Toetus makstakse välja tegelike kulude alusel vastavalt ühendmääruse § 14 lg 1 punktile 1.

4.4.3. Toetus makstakse toetuse saajale välja STS § 29 lõike 8 alusel kehtestatud korras rakendusüksusele esitatud maksetaotluse alusel. Elluvijal peab esitama maksetaotluse rakendusüksusele kord kvartalis e-toetuse keskkonna kaudu.

4.4.4. Rakendusüksuse põhjendatud nõudmisel lisab elluvijal maksetaotlusele kuludokumentide, tasumist tõendavate ja muude asjakohaste dokumentide koopiad.

4.4.5. Rakendusüksus kontrollib maksetaotluse ühendmääruse § 12 lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul (edaspidi: maksetaotluse menetlemise tähtaeg). Juhul, kui maksetaotluses on puudusi või kulude abikõlblikkuse üle otsustamiseks on rakendusüksusel või sertifitseerimisasutusel vaja lisateavet, pikeneb maksetaotluse menetlemise tähtaeg puuduste kõrvaldamise või dokumentide ja teabe esitamise aja võrra. Muul põhjendatud juhul võib rakendusüksus menetlemise aega pikendada, teavitades sellest toetuse saajat.

4.4.6. Viimane maksetaotlus esitatakse koos lõpparuandega. Viimane väljamakse tehakse pärast lõpparuande kinnitamist rakendusüksuse poolt.

4.4.7. Rakendusüksusel on õigus peatada maksetaotluse menetlemine osaliselt või täielikult vastavalt STS §-le 30.

4.5. Aruannete esitamine

4.5.1. Elluvijal esitab rakendusüksusele tegevuste elluviimise kohta vahearuande e-toetuse keskkonna kaudu iga aasta 31. jaanuariks. Kui tehniline viga e-toetuse keskkonna töös takistab aruande esitamist, leotakse uueks aruande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev pärast vea kõrvaldamist. Vahearuandes peab olema kajastatud alapeatükis 1 sätestatud tulemus- ja väljundnäitajate täitmine;

4.5.2. Rakendusüksus kontrollib hiljemalt 20 tööpäeva jooksul vahearuande laekumisest, kas aruanne on nõuetekohaselt täidetud.

4.5.3. Juhul kui vahearuandes puudusi ei esine, kinnitab rakendusüksus aruande.

4.5.4. Puuduste esinemisel vahearuandes annab rakendusüksus elluvijale vähemalt 10 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning rakendusüksus kinnitab aruande 5 tööpäeva jooksul pärast puuduste kõrvaldamist.

4.5.5. Elluvijal esitab rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu lõpparuande 45 päeva jooksul alates abikõlblikkuse perioodi lõppemisest. Lõpparuandes peab lisaks punktis 4.5.1 nimetatud informatsioonile sisalduma ülevaade ellu viidud tegevuste mõjust läbivatele teemadele.

4.6. Toetuse tagasinõudmine

4.6.1. Rakendusüksus teeb STS § 45 lõikes 1 sätestatud juhtudel finantskorrektsiooni otsuse, millega nõutakse elluvijalt toetus osaliselt või täielikult tagasi.

4.6.2. Finantskorrektsiooni otsus tehakse vastavalt STS §-dele 45–47 ning ühendmääruse §-dele 21–23. Viivist rakendatakse vastavalt STS §-s 49 sätestatule vaid juhul kui Euroopa Komisjon nõuab viivise tasumist riigilt.

4.6.3. Toetuse tagasinõudmise korral muudab rakendusasutus toetatavate tegevuste eelarvet. Finantskorrektsiooni otsus vähendab käesoleva lisa punktis 1.7 märgitud eelarvet ka siis, kui vastavat käesoleva lisa muudatust ei ole veel tehtud.

4.7. Toetuskeemi muutmine

4.7.1. Rakendusasutusel on õigus muuta toetuse andmise tingimuste käskkirja enda algatusel või elluviija ja rakendusüksuse ettepanekul.

4.7.2. Juhul, kui muutmise algatab elluviija või rakendusüksus, esitatakse vastavasisuline taotlus rakendusasutusele. Juhul, kui muutmise algatab rakendusasutus, teavitab rakendusasutus muutmisest elluviijat ja rakendusüksust kirjalikult taasesitatavas vormis.

4.7.3. Rakendusasutus kooskõlastab muudatuse eelnõu korraldusasutusega ning edastab arvamuse avaldamiseks elluviijale ja rakendusüksusele. Juhul, kui muudatus puudutab toetuse andmise eesmärki, sihtgruppe või toetatavaid tegevusi, edastatakse eelnõu lisaks arvamuse avaldamiseks STS § 33 nimetatud valdkondlikule komisjonile.

4.7.4. Rakendusasutus muudab käesolevat käskkirja juhul, kui eelarvet tegevuste lõikes muudetakse rohkem kui 15 % tegevuse kinnitatud eelarvest. Juhul, kui muudatus tegevuste lõikes tehakse väiksemas mahus ja kõik juba tehtud muudatused kokku ei ületa 15 % tegevuse kinnitatud eelarvest, on elluviija enne kulutuste tegemist kohustatud eelarve muudatuse kooskõlastama rakendusüksusega ja esitama kooskõlastatud eelarve teadmiseks rakendusasutusele.

4.7.5. Rakendusasutus edastab muudetud toetuse andmise tingimused korraldusasutusele, rakendusüksusele ja elluviijale.